

RADEK VEČEŘA: I HEREC MUSÍ BÝT ŽIV

Stará paní Benešová se s úsměvem napila čaje z porcelánového hrnečku jako pravá dáma. Odložila jej na stůl a chopila se divadelního kukátka. „Dnes je obloha opravdu mimořádná,“ poznamenala a uznale pokývala hlavou. „Nemám pravdu, Jiří?“ otázala se vdova a usmála se na černobílou fotografii svého zesnulého manžela, již měla postavenou na stolku vedle šálku s čajem.

Paní Benešová byla oblečena do nádherné černé viktoriánské róby se třpytkami. Vypadala v ní opravdu impozantně. Šedé vlasy měla upraveny do vzhledného drdolu. Pohodlně seděla na lehátku na terase panelového domu, jež obývala. Za pomoci divadelního kukátka upřela svůj pohled na hvězdy na obloze a poté na zářící měsíc. Od dob, kdy zavřeli divadla, chodívala paní Benešová místo do divadla na terasu a sledovala hvězdy. Návštěvu terasy považovala za stejně významnou jako návštěvu divadelního představení. Proto se oblékala, jako by se skutečně na divadelní hru vydávala. Její sousedi ji považovali za ztřeštěnou stařenu. To byl omyl. Byla neobyčejně moudrá. Ale nedávala to na sobě znát.

Rozhlížela se po obloze a tetelila se. Vidouc v oknech divadla světlo, překvapena vstala. „Teda to jsou mi věci. Asi tam straší,“ podotkla udiveně a uvelebila se opět na lehátko. Přitiskla k sobě manželovu fotografii a jemným hlasem, který prozrazoval pěveckou zkušenost, začala zpívat slavnou Dvořákovu árii s pohledem upřeným na měsíc: „Měsíčku na nebi hlubokém, světlo tvé daleko vidí. Po světě bloudíš širokém, díváš se v příbytky lidí. Po světě bloudíš širokém, díváš se v příbytky lidí. Měsíčku, postůj chvíli, řekni mi, řekni, kde je můj milý...“

Zatímco paní Benešová zasněně pěla, víčka se jí začínala pomalu klížit, až se nakonec zavřela úplně. Bývala by na terase nasydla, kdyby ji její soused pan Zahradníček neobjevil při své noční cigaretě a nepřikryl ji peřinami. Když se paní Benešová ráno probudila s duchy, které jí nepatřily, vyděšeně vyskočila z lehátka, polekána, že se snad stala obětí únosu vyšších mocností mimozemského původu. Teprve pan Zahradníček, jenž zrovna na terase kouřil svou další cigaretu, jí vysvětlil, že ji zakryl on. Paní Benešová mu uctivě poděkovala a vrátila se do svého skromného bytčku.

Oblohu sledovala i další dny. A každý den sledovala také záhadná světla v divadle. Ba dokonce teď pozorovala i těžké dveře divadla, jež se noc co noc otvíraly a zavíraly, ač v neprostupné tmě nikdy nikoho nespátřila. Na terasu už si nosila vlastní deky a polštáře každý den, společníkem jí býval jen pan Zahradníček, který se velice podívoval jejímu neobyčejnému nasazení. Dokonce paní Benešové dal své telefonní číslo, aby kdykoli během noci zavolala, cítila-li by se osamělá. Paní Benešová, všímajíc si Zahradníčkova zájmu o ni, se cítila opět o něco mladší a svěžejší. S panem Zahradníčkem si záhy začali říkat jmény; nikoli tykat, byli oba ze staré školy a přišlo jim nevhodné, aby si ovdovělá žena a postarší svobodný muž tykali. Od nynějška říkala ona jemu pane Miloši a pan Zahradníček jí paní Andělo. Přestože se měli velmi rádi či právě proto, udržovali od sebe velké odstupy a sedávali každý na jedné straně terasy. Neradi by toho druhého z nevědomosti nakazili, proto, ač je to někdy mrzelo, se k sobě příliš nepřibližovali.

Když se světlo v divadle objevilo již pátým dnem, rozhodla se paní Benešová zakročit. Vešla do kuchyně a vyhledala mističku s voňavým hřebíčkem. Jen co ji otevřela, rozlilo se po bytě těžké aroma koření. Obsah misky se brzy ocitl vysypán na talířku a paní Benešová uchopila klíč, který byl na jejím dně. Usmála se, obrátila jej proti světlu, rozzářila své modré oči a radostně poznamenala: „Tentokrát tomu skutečně přijdu na kloub, jako že se Anděla jmenuju!“

Další den večer, brzy po setmění, vydala se paní Benešová k divadlu. Těšila se na to jako na návrat do ráje. Oblékla se znovu slavnostně, viktoriánským modrým šatům dělaly společnost blyštící se korunka a perlový náhrdelník. Na každém prstě měla jeden prsten. Vydala se k budově divadla a v momentě, kdy na ulici nikdo nebyl a nejela žádná auta, přeběhla přes cestu a klíčem dříve vyhledaným u hřebíčku otevřela těžká vrata. Jakmile vstoupila, dveře rychle zavřela a pečlivě zamkla.

Vystoupala po sametových červených schodech se zlatým zábradlím, minula okénko s občerstvením a stolky na chodbách, až posléze došla ke dveřím sálu, který hledala. Celou dobu si svítila baterkou, která vypadala velmi zašle, jako by ji paní Benešová měla ještě z éru svých cest na letní tábory.

Věděla přesně, kam zamířit. Divadlo vevnitř znala i poslepu, proto jí nedělalo problémy najít sál, v němž se objevovalo denně to záhadné světlo. Opatrně otevřela dveře a vešla do sálu. Přecházela po pódiu sem a tam, přemýšlejíc nad místem svého úkrytu. Vtom ji napadla spásná myšlenka. Sál, v němž se nacházela, měl pod pódiem místo pro orchestr. Odtamtud uslyší vše, co je třeba. Sešla tedy po schodech do podzemní části pódia a pohodlně se usadila. Nevěděla, kdy přesně může nečekanou návštěvu světel čekat, a tak se uchýlila a uvelebila do tmavého koutu a rozhodla se chvíli si zdřímnout.

Ze snu o panu Zahradníčkovi, v němž jej viděla v překrásném smokingu a s přepychovým cylindrem, jak spolu krácejí ve světle lamp na divadelní představení, ji vyrušily teprve neznámé hlasy. Zjistila, že na pódiu se již svítí. Nebylo to ovšem hlavní osvětlení. Byla to velmi silná baterka vydávající žluté světlo. Paní Benešová vstala, došla blíže ke schodům na jeviště, aby lépe slyšela, a s očima vykulenýma jako žába naslouchala hovoru nad sebou.

„Jsem z toho už vážně zoufalý,“ poznamenal jeden hlas, „jen čekám, kdy nebudu mít vlastní ženě a dětem ani co koupit k jídlu.“

„Vidíš, Tadeáši, a právě proto musíme zakročit,“ nenechal se odbýt druhý hlas.

„Jakube, ale vždyť je to zločin! Nemůžeme jen tak okrást starého dědu.“ Při těchto slovech sebou paní Benešová div nepadla na zem. Zděsila se, že se dostala do spárů profesionálních zločinců, kteří ji jistě zabijí, až ji najdou.

Druhý hlas, který patřil patrně nějakému Jakubovi, se opět ozval: „Ale ten děda má peněz dost! Myslíš snad, že z toho mám radost? Ale od koho z rodiny si chceš půjčit, když máme všichni rodiče chudší, než jsme my sami? A na půjčku od banky rovnou zapomeňte. Zkrátka se teď nehraje, tak z čeho máme být živi? Musíme přece taky jíst. Já ho přeci nechci nadobro okrást. Až budeme zase vydělávat, peníze bychom mu hodili zpět v obálce do schránky. Můžeme snad za to, že teď nemůžeme hrát? Snad by to pochopil.“

„Ale půjde po nás policie!“

„Nic nám nehrozí. Poslechni si ještě jednou tady Matěje, ať si zopakujeme postup celého plánu.“

Třetí hlas, dle všeho nějaký Matěj, se dal do výkladu celého plánu: „Takže shrnutí. V Kovářské ulici je květinářství U Růžového květu. Majitel Růžička je starý skrbík, který po každé zavíračce v osm večer přepočítává kasu a kontroluje všechny květiny, zda mu náhodou někdo nějakou neukradl. Pak ještě vytírá podlahu a leští stoly, takže odchází z krámu tak kolem desáté večer. Po celou dobu má otevřeno, došlo prý jednou k případu, kdy chtěl nějaký mladík koupit kytici pro svou dívku, k níž se chystal, a ještě o půl desáté mu prodavač vyhověl a kytici prodal, jen aby měl dalších pár drobných navíc. Takže od osmi do desíti máme prakticky volné pole. Květinářství je v osamělé ulici, kde je zpravidla liduprázdno. A výloha je stejně plná květin, takže dovnitř nelze vidět. Plán je následující: tady mám pro každého z nás kuklu. Zítra se oblečeme do černého, manželkám zase napovídáme, že se jdeme projít jen tak do parku, pročistit si hlavu a utříbit myšlenky. Sejdeme se na rohu Kovářské ulice. Dáme si kukly a rukavice, vejdemo do květinářství, rychle zavřeme dveře, dědu vystrašíme touhle maketou pistole, vybilíme kasu, rychle zmizíme a je hotovo! A jak říká tady Jakub, květinář na mizině nebude a my mu peníze zase vrátíme, až začneme vydělávat. Domluveno?“ Tadeáš se ještě chvíli snažil svým přátelům nápad vymluvit. Bylo to málo platné. Nakonec se nechal utěšit a s plánem taky souhlasil.

Paní Benešová, jež po celou zaujatě poslouchala, pomalu odkráčela ke dveřím, které vedly do úklidové místnosti. Zavřela se v ní, chvíli zápasila s mobilním telefonem, ale po chvíli se jí podařilo vytočit číslo pana Zahradníčka. Šeptem k němu mluvila: „Miloši! Miloši, slyšíte mě? To jsem ráda. Ano,

taky vás ráda slyším. Poslyšte, mám na vás takovou prosbu. Z divadla za chvíli vyjdou tři muži. Mohl byste je prosím nenápadně sledovat a zjistit, kde bydlí? Byla bych vám zavázána," s pousmáním reagovala paní Benešová na Zahradníckovu kladnou odpověď.

„Tak jdeme!“ ozval se shora Jakubův hluboký hlas. A dodal: „Stačí, že jsme tady tajně! Kdyby se někdo dozvěděl, že jsem si za otcova ředitelování tady v divadle nechal udělat kopii klíče, nemuselo by to skončit nejlépe. A nezapomeňte. Zítra ve dvanáct hodin sraz tady v divadle, ještě jednou promyslíme přesnou strategii, kdo bude stát kde a tak.“

Poté, co odešli, zůstala paní Benešová pro jistotu ještě skryta v orchestrální části sálu asi čtvrt hodiny. Po patnácti minutách vystoupala na jeviště. Začala na něm tančit a zpívala si. Už dlouho si přála to udělat. Dokonce si sama roztáhla a zatáhla oponu.

Druhý den ráno ji navštívil pan Zahradníček. Podal jí bílý papírek. „Tak tady je adresa. Všichni tři bydlí na jedné adrese v pětiposchodovém domě. A ke všemu bydlí na stejném poschodí. Hned na tom prvním.“

„Děkuji. Já vás zkrátka miluji,“ poděkovala paní Benešová a teprve nyní si uvědomila dosah svých slov. Pan Zahradníček předstíral, že nic neslyšel, a pokračoval: „Ale ti mi vám dali zabrat! Pěkně jsem se zadýchal, to vám povím. Jsem moc rád, že vám to pomohlo. Tak se mějte hezky!“

Paní Benešová nezhálela. Připravila se na cestu a ve tři čtvrtě na dvanáct vyrazila na získanou adresu. Došla k onomu domu kolem čtvrt na jednu. Věděla totiž, že v tu dobu budou muži v divadle osnovat své plány. Zazvonila na první zvonek, který jí přišel pod ruku, a představila se jako poštačka. Dveře se rozbucely a paní Benešová vešla dovnitř. V prvním poschodí zazvonila na všechny tři byty. Dveře se otevřely skoro současně. Paní Anděla se významně rozhlédla a třem ženám, které před ní stály, řekla vážně: „Dámy, musím s vámi mluvit. Jde tady o zločin, který se vás může nepříjemně dotknout. Nechcete přece, aby vaše muže zavřeli do vězení, vidíte?“ Po tomto proslovu ji manželky herců bez váhání pustily do bytu jedné z nich. Zde se také shromáždily všechny tři společně s dětmi. Paní Benešová nechtěla návštěvu moc prodlužovat, proto jim vše vyložila v předsíni, a to tak rychle, jak jen dokázala, aby nic nechytla a nikoho nenakazila. S rouškou na puse jim vykládala události včerejší noci. Ženy byly překvapené a zděšené.

„To je hrozné! Já vůbec nevím, co dělat. Ani nevím, jestli se mám zlobit nebo být hrdá, že by pro mě muž i vykradl květinářství.“

„Ale co teď? Máme jim říct, že o tom víme?“

„Na jednu stranu se tomu nedivím, jsme už opravdu beznadějní. Všechny tři si poslední týden kupujeme stírací losy, kdyby tam snad byl přece jen někde nějaký milion.“

Paní Benešová rázně ukončila jejich vyptávání: „Počkejte. Já vím, co uděláme. A na losy zapomeňte. Jen tak přicházíte o poslední peníze.“

„Ale my jich ještě pár máme nesetřených.“

„Tak si je setřete. Možná se vám vrátí dokonce jejich nákupní cena!“ reagovala posměšně paní Benešová. „Každopádně, chtěla jsem vám nabídnout lepší řešení. Já vám peníze půjčím.“

„To byste vážně udělala? Vždyť nás ani neznáte!“ vyhrkly jedné z žen dojetím slzy. „Počkejte, my první zkusíme setřít ty zbylé losy, abyste nám nepůjčovala zbytečně,“ poznamenala a utíkala pro ně do pokoje. Paní Benešová jen zavřela nechápavě oči a zakroutila hlavou nad její naivitou.

Dveře květinářství se náhle otevřely. Tři muži v kuklách vtrhli dovnitř a namířili pistolí před sebe. Jaké bylo jejich zděšení, když kromě pana květináře Růžičky spatřili své tři ženy v těch nejlepších šatech, které měly, své malé děti a jednu neznámou stařenku.

Ještě si ani nesundali kukly a ženy k nim již radostně přiskočily. Jedna z nich vytáhla z kapsy papírek a řekla: „Vidíte to? Vyhráli jsme devět milionů!“ Následovala zmatená chvíle ticha. Když se totiž

jedna z žen rozhodla zaběhnout pro zbývajících losy, aby je setřela, pod jedním z nich se objevila neuvěřitelná částka devíti milionů korun. Po chvíli ticha muži pochopili, že to není vtip, a začali radostí skákat a objímat své milé. „Jak jste věděly, že tady budeme?“

„Támhle od paní Benešové. Slyšela vaše plány, když byla v divadle.“

„V divadle?“

„Ano. Je to sestra pana Růžičky.“

„Já mám tak ráda šťastné konce!“ vzkřikla paní Benešová.

„Ty jsi anděl, Andělo!“ naklonil se k ní její bratr spiklenecky.

„Počkat, vy se jmenujete Anděla Benešová?“ zeptal se Jakub, jeden z herců.

„Osobně.“

„Vy se jmenujete úplně stejně jako ta slavná herečka, jež se svým hereckým výkonem Rusalky nesmazatelně zapsala do dějin našeho divadla!“

„Opravdu?“ předstírala paní Benešová nezájem. „Nikdy jsem o ní neslyšela.“

„A jak jste vlastně získala klíč od divadla?“

Paní Benešová káravě spustila: „Tak, a dost otázek. Mazejte všichni domů! Je už moc hodin. Co ty chudery děti? Taky se těší na odpočinek.“

Všichni se odebrali do svých domovů, ale ještě předtím si vyměnili kontakty s paní Benešovou. Jakmile se za nimi zavřely dveře květinářství, paní Benešová jemně, ale s důrazem zazpívala: „Měsíčku, nezhasni! Nezhasni! Měsíčku, nezhasni!“

Po dvoutýdenní karanténě, již si sami preventivně nařídili po tom všelijakém setkávání a během níž neopustili ani své byty, chodili na procházky kolem divadla a těšili se na jeho znovuotevření. Herci si výhru rozdělili na tři rovné díly a podpořili peněžitě i své kolegy herce. Poté, co divadlo znovu otevřeli, chodili i nadále v noci všichni tajně do divadla a paní Benešová jim radostně zpívala na pódiu. Chodili za ní i její bratr pan Růžička, jenž se stal méně lakomým, a pan Zahradníček, jenž po jednom jejím výstupu vyšel na pódium, vytáhl velký prsten, poklekl před ní a zeptal se: „Vy naše Rusalko, vezmete si mě?“

Paní Benešová, překvapena touto žádostí, vytáhla z kapsy fotku svého zesnulého muže a zeptala se jej: „Mohu?“ A ačkoli si toho nikdo jiný nevšiml, Anděle Benešové se zdálo, že její muž nepatrně zamrkal na souhlas.